Lietas Nr. A420544312
Lietas arhīva Nr. 104AA-0796-13

SPRIEDUMS

Rīgā 2013.gada 13.septembrī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija šādā sastāvā

tiesnese Aina Nicmane

tiesnese Tamāra Broda

tiesnesis Guntars Kveska

rakstveida procesā Rīgā, Abrenes ielā 3, izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu sakarā ar **SIA /Nosaukums A/, reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/,** valdes priekšsēdētāja /pers. A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu nama 2013.gada 13.marta spriedumu (lietas 1.sējuma 175.-184.lapa).

Aprakstošā daļa

[1] Patērētāju tiesību aizsardzības centra Komercprakses, reklāmas un e-komercijas daļas galvenais juriskonsults /pers. B/ (turpmāk tekstā – KREUD) 2012.gada 20.janvārī veica reklāmas / komercprakses /informācijas sabiedrības pakalpojuma izpēti izvērtējot komercpraksi, kuras ietvaros tiek organizēta veiksmes spēle pa tālruni „Nauda vienā mirklī" un konstatēja, ka no 2012.gada 7.janvāra līdz 2012.gada 20.janvārim SIA /Nosaukums A/ patērētājiem ir sūtījusi SMS īsziņas, kurās ir sniegta informācija par to, ka īsziņas saņēmēja mobilā tālruņa numurs ir izvēlēts spēlei par naudas balvu (Ls 1000, Ls 1500, Ls 3000). Kopā ar informāciju par spēli un naudas balvu, īsziņas saņēmējs tika aicināts atbildēt uz jautājumu, izvēloties vienu no īsziņā piedāvātajiem atbilžu variantiem un nosūtot paaugstinātas maksas īsziņu (SMS cena Ls 0,96) uz tālruni 8668, tādejādi, iespējams, SIA /Nosaukums A/ ir īstenojusi agresīvu un profesionālajai rūpībai neatbilstošu komercpraksi (lietas 1.sējuma 77.-78.lapa).

[2] Patērētāju tiesību aizsardzības centra direktores vietniece /pers. C/ (turpmāk tekstā – PTAC) 2012.gada 29.martā pieņēma lēmumu Nr.E03-PTU-K8-8 (lietas 1.sējuma 114.-127.lapa), par negodīgas komercprakses īstenošanu, par kuru paredzēts administratīvais sods Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.^{13}panta trešajā daļā:

1) aizliegt tādas paredzamas komercprakses īstenošana, kuras ietvaros SIA /Nosaukums A/ patērētājam sūta informāciju par azartspēli, kuras spēlēšanas uzsākšanai patērētājs iepriekš nav devis nepārprotamu piekrišanu, un sūta patērētājam azartspēles spēlēšanu veicinošu informāciju uz tālruņa numuru, kuru patērētājs neizmanto konkrētās azartspēles spēlēšanai;

2)uzlikt naudas sods Ls 4000 apmērā.

[3] SIA /Nosaukums A/ valdes priekšsēdētāja /pers. A/ personā PTAC lēmumu [2] pārsūdzēja tiesā (lietas 1.sējuma 4.-7.lapa).

[4] Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu nams (turpmāk tekstā – tiesa) 2013.gada 13.martā, pamatojoties uz LAPK 289.^{12}panta otrās daļas 1.punktu, 289.^{17} un 289.^{18}pantu, kā arī Pārejas noteikumu 13.punktu, atstāja negrozītu Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2012.gada 29.marta lēmumu Nr.E03-PTU-K8-8, bet SIA /Nosaukums A/ sūdzību noraidīja.

Tiesa citēja LAPK 289.^{13}panta trešo daļu un atzina, ka PTAC ir pareizi konstatējis lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, vispusīgi novērtējis pierādījumus un izdarījis pamatotus secinājumus, lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tādēļ tiesa pievienojās lēmuma motivācijai.

Tiesa norādīja, ka SIA /Nosaukums A/ saukta pie administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 166.^{13}panta trešo daļu, par negodīgu komercpraksi, par ko uzliek naudas sodu fiziskajām personām no divdesmit pieciem līdz piecsimt latiem, bet juridiskajām personām — no piecdesmit līdz desmittūkstoš latiem.

Tiesa citēja LAPK 9.panta pirmo daļu un secināja, ka ir jākonstatē pie atbildības saucamās personas vaina. Ar vainu saprotama fiziskās personas subjektīvā psihiskā attieksme pret nodarījumu. Ja tiesībpārkāpumu izdara juridiska persona, tad konstatējams un pierādāms tiesībpārkāpums, bet tajā netiek ietverta vaina. Juridiskās personas administratīvās atbildības pamatojumā varētu likt konstatēto juridiskās personas faktisko darbību vai bezdarbību, kas atzīta par prettiesisku un sodāmu, bez jebkādas norādes uz vainu *(sk. Krastiņš U. Konceptuāli par vainu administratīvajās tiesībās. Jurista Vārds Nr. 23 (476), 2007.gada 5.jūnijs)*. Juridiskajām personām nevar piemist psihiskā attieksme. Tāpēc juridisko personu vaina ir nosakāma, ņemot vērā divus

nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta administratīvā atbildība, otrkārt, vai juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu *(Sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2008.gada 15.maija sprieduma lietā Nr.SKA -0019/2009 18., 19.punktu*). Līdz ar to tiesa atzina, ka juridiskās personas izdarīta administratīvā pārkāpuma gadījumā nav nepieciešams konstatēt pie atbildības saucamās personas vainu un ka administratīvo sodu ir pamats piemērot, konstatējot un pierādot pašu tiesībpārkāpumu. Tādējādi LAPK 166.^{13}panta trešās daļas izpratnē tiesai ir jākonstatē, ka sūdzības iesniedzēja ir pieļāvusi negodīgu komercpraksi.

Tiesa citēja Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 1.panta pirmās daļas 1., 2.punktu un secināja, ka jebkura darbības saistībā ar preču vai pakalpojumu piedāvāšanu un reklamēšanu uzskatāma par komercpraksi. SIA /Nosaukums A/ darbības, kas tika veiktas tās komercdarbības ietvaros un bija saistītas ar spēles pa tālruni „Nauda vienā mirklī" (turpmāk – Spēle) piedāvāšanu patērētājiem, izmantojot mobilo tālruņu īsziņas, ir uzskatāma par komercpraksi Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 1.panta pirmās daļas 2.punkta izpratnē, bet SIA /Nosaukums A/ kā paziņojumu satura nodrošinātājs un Spēles organizētājs saskaņā ar 1.panta pirmās daļas 1.punktu ir uzskatāma par šīs komercprakses īstenotāju.

Tiesas atzina, ka nav pamatots SIA /Nosaukums A/ viedoklis, ka uz azartspēļu organizēšanu un norisi nav attiecināmas Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma normas, jo apstāklis, ka uz azartspēļu jomu attiecas speciālais regulējums – Azartspēļu un izložu likums, nenozīmē, ka uz šo jomu neattiecas citi vispārējie normatīvie akti, tai skaitā, Negodīgas komercprakses aizlieguma likums.

Tiesa citēja Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 4.panta pirmo daļu, otrās daļas 3.punktu, 13.panta 3.punktu.

Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 12.panta pirmās daļas izpratnē negodīgas komercprakses identifikācija ir veicama, nevis ar individuāla patērētāja prasmju izvērtējumu, bet gan pēc „vidusmēra patērētāja" kritērijiem. Arī direktīvas 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr.2006/2004, preambulas 18.punktā noteikts, ka saskaņā ar proporcionalitātes principu un lai dotu iespēju efektīvi piemērot aizsargpasākumus, kas paredzēti šajā direktīvā, tajā par atsauces lielumu izmantots pietiekami labi informēts, kā arī pietiekami vērīgs un piesardzīgs vidusmēra patērētājs, ņemot vērā sociālos, kultūras un valodas faktorus. Metode, ar kuru tiek noteikts vidusmēra patērētājs, nav statistiska metode, bet attiecīgo valstu tiesām vai iestādēm jāizmanto pašu lemtspēja, lai noteiktu vidusmēra patērētāja tipisko reakciju katrā konkrētā gadījumā. Eiropas Savienības tiesas spriedumos vidusmēra patērētājs tiek vērtēts kā tāds, kurš ir samērā labi informēts, vērīgs un piesardzīgs *(sk. 2001.gada 25.janvāra sprieduma lietā Nr. C-112/99, 52.§ un 2003.gada 8.aprīļa sprieduma lietā Nr. C-44/01, 55.§).*

Tiesa konstatēja, ka SIA /Nosaukums A/ patērētājiem ir sūtījusi īsziņas ar šādu saturu:

1) Jūsu telefons ir izvēlēts spēlei par 1000 Ls – šajā mirklī, 1500 Ls, 3000Ls Galveno balvu! Atbildiet uz jautājumu! Info:/numurs/ 8668.lv atteikties: Stop uz 8668;

2) Spēle Nauda viena mirkli sākas rīt TV3 ar vairāk kā 300 laimestiem līdz 3000 Ls! Nevēlies info par spēlēm, suti Stop uz 8668 bezmaksas!

3) Atbildiet pareizi un Jūs varat viena mirkli laimēt 1000 Ls, 1500 Ls un 3000 Ls! Kur atrodas Ņujorka? A) ASV vai B) Francija? Atsūtiet A vai B uz 8668 tagad! SMS-0.96Ls;

4) UZMANĪBU! Var laimēt 1000 Ls TAGAD, 1500 Ls un 3000 Ls! Atbildiet - Milāna atrodas: A) Itālija B) Čehija? Sūtiet A vai B uz 8668! SMS-0.96 Ls T./numurs/ /nosaukums/;

5) UZMANĪBU! Var laimēt līdz 1000 Ls šajā mirkli, 1500 Ls un 3000 Ls! Ledus sastāv no A) ūdens B) dzelzs? Sūtiet A vai B uz 8668! SMS-0,96 Ls T./numurs/ /Nosaukums A/;

6) 1500 Ls ŠODIEN! 3000 Noslēguma! Atbildi pareizi, vari laimēt 1000 Ls TAGAD! Vilciens brauc pa A) sliedēm B) ceļu? Sūti A vai B uz 8668! SMS-0,96Ls T./numurs/ /Nosaukums A/;

7) IEGŪSTI 2000 Ls MOMENTBALVU tieši šajā mirklī! Un laime ari 1500 Ls un 3000Ls! Atbildi tagad: Varšava atrodas: A) Polija B) Spānija? Suti A vai B uz 8668! SMS 0,96Ls.

Tiesa atzina, ka SIA /Nosaukums A/ sūtīto paziņojumu saturs bija vērsts ne vien uz to saņēmēju informēšanu par Spēli un par iespēju piedalīties Spēlē, bet arī saturēja konkrētus Spēles jautājumus un iespējamo laimestu. Paziņojumi satur tiešu uzaicinājumu patērētājiem sniegt atbildi uz konkrētu Spēles jautājumu. Tas, tiesas ieskatā, ietekmēja vai varēja ietekmēt patērētāju lēmumus par piedalīšanos Spēlē, jo patērētājam tika radīts iespaids, ka atbildot uz vienkāršiem jautājumiem būs iespējams saņemt laimestu. Tā, piemēram, paziņojums *„Jusu tel.numurs ir izvelēts spēlei par 1000 Ls-tieši šajā mirklī, 1500Ls, 30001s Galveno balvu! Atbildiet uz jautājumu! T:/numurs/"* radīja vai varēja radīt iespaidu par paziņojuma saņēmēja šķietamo priekšrocību, kas izveidojusies sūdzības iesniedzējas rīcībasrezultātā. Savukārt paziņojums *„Atbildiet pareizi un Jūs varat viena mirkli laimēt 1000 Ls, 1500Ls un 3000 Ls! Kur atrodas Ņujorka?A)ASV vai B)Francija? Atsūtiet A vai B uz 8668 tagad! SMS-0,96 Ls,* mudināja patērētājus nekavējoties uzsākt vai turpināt Spēles spēlēšanu, uzsverot tūlītējas laimēšanas iespējas, kā arī ar vienkāršiem jautājumiem un tūlītējām to atbildēšanas iespējām, radot priekšstatu par viegli iegūstamu laimestu.

Tiesa atzina, ka iepriekš minēto paziņojumu nosūtīšana bija vērsta uz SIA /Nosaukums A/ komerciālo mērķu sasniegšanu un ietekmēja vai varēja ietekmēt patērētāju ekonomisko rīcību.

Reklāmas likuma 1.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka reklāma ir ar saimniecisko vai profesionālo darbību saistīts jebkuras formas vai jebkura veida paziņojums vai pasākums, kura nolūks ir veicināt preču vai pakalpojumu popularitāti vai pieprasījumu pēc tiem.

Paziņojumu sūtīšana ir nesaraujami saistīta ar Spēles spēlēšanas un līdz ar to pieprasījuma veicināšanu un Spēles popularizēšanu.

Šāda paziņojumu sūtīšana ir uzskatāma par Spēles reklāmas sniegšanu un izplatīšanu, bet paziņojumu saturs par reklāmu.

Paziņojumu sūtīšana no vidusmēra patērētāja viedokļa ir uzskatāma par uzstājīgu piedāvājumu sūtīšanu. Tiesa piekrita PTAC norādītajam, ka par uzstājīgiem piedāvājumiem vidusmēra patērētāja uztverē ir uzskatāmi tādi komerciālie piedāvājumi, kuri tiek piedāvāti galvenokārt tikai piedāvājuma izteicēja interesēs, veicot aktīvas, neatlaidīgas vai atkārtotas darbības un sistemātiski aktualizējot piedāvājuma priekšmetu piedāvājumu saņēmēju apziņā.

Izskatāmajā lietā uzstājīgu piedāvājumu sūtīšanu raksturo paziņojumu sūtīšanas darbības un to saturs, tai skaitā fakts, ka paziņojumi tika sūtīti, izmantojot patērētāju individuālos saziņas līdzekļus, atkārtoti, automātiskā veidā, akcentējot spēles nekavējošas uzsākšanas vai turpināšanas un laimēšanas iespējas, lielam skaitam patērētāju – saskaņā ar SIA /Nosaukums A/ sniegto informāciju no 2012.gada 6.janvāra līdz 29.janvārim spēlei reģistrējušies 24 892 dalībnieki.

Sūdzībā norādīts, ka nosūtītās īsziņas nav uzskatāmas par nevēlamiem piedāvājumiem, jo tā ir saziņa ar dalībniekiem, kuriem jau iepriekš bija pazīstams šāds pakalpojums. Pirms spēles uzsākšanas tika pārbaudīta tālruņu numuru datu bāze un tie, kuriem bija mainījušies īpašnieki vai no kuriem saņemta atteikšanās īsziņa par informatīvo paziņojumu saņemšanu, dzēsti. Lai izvairītos no pārpratumiem, nosūtītajos paziņojumos tika ietverta informācija par īsziņas nosūtītāju, informatīvo tālruņa numuru, kā arī par iespēju atteikties no īsziņu saņemšanas.

Paziņojumu sūtīšana uzskatāma par patērētājiem nevēlamu piedāvājumu sūtīšanu pamatojoties uz turpmāk minēto.

Sūdzībā norādīts, ka Spēle atbilstoši Azartspēļu un izložu likumam, ir kvalificējama kā veiksmes spēle pa tālruni un veiksmes spēles izmantošanai izmantojams tālruņa numurs 8668. Ar Izložu un azartspēļu inspekciju panākta vienošanos, ka ar klientiem sūdzības iesniedzēja drīkst komunicēt, nosūtot informatīvas īsziņas un balss paziņojumus no tālruņa numura 8668. Iepriekš minētais tālruņa numurs uzskatāms par veiksmes spēles organizēšanas vietu.

Saskaņā ar Azartspēļu un izložu likuma 41.panta piekto daļu azartspēļu reklāma ir aizliegta ārpus azartspēļu organizēšanas vietām. Azartspēļu organizēšanas vietās atļauts norādīt tikai azartspēļu vietas nosaukumu un azartspēļu organizētāja reģistrētu preču zīmi.

No iepriekš minētās tiesību normas izriet, ka azartspēļu reklāma ir aizliegta ārpus to organizēšanas vietām.

Saskaņā ar Azartspēļu un izložu likuma 1.panta 19.punktu veiksmes spēle pa tālruni ir azartspēle, kuras rezultātu pilnīgi vai daļēji nosaka gadījums un kurā tās dalībnieks, atbildot uz jautājumu vai citādā veidā saskaņā ar spēles noteikumiem, piedalās spēlē, izmantojot tālruni, un dalības maksas likmi iemaksā pēc spēles organizētāja noteiktā papildpakalpojuma tarifa.

Saskaņā ar Azartspēļu un izložu likuma 43.pantu par azartspēļu organizēšanu ar elektronisko sakaru pakalpojumu starpniecību uzskatāma tādu azartspēļu organizēšana, kurās to dalībnieki kādu no dalībai šajās spēlēs nepieciešamajām darbībām veic vai var veikt, izmantojot elektronisko sakaru pakalpojumu starpniecību.

Tātad persona var spēlēt azartspēles, pasūtot šāda satura pakalpojumu tālrunī vai izmantojot tālruni. Tāpat kā azartspēļu vietās, kur personas spēlē piedalās, atrodoties publiskās spēļu zālēs, veiksmes spēles pa tālruni organizētājam pakalpojuma sniegšanai saskaņā ar Azartspēļu un izložu likuma 55.pantu pirmo daļu ir jāsaņem licence. No Izložu un azartspēļu likuma neizriet regulējums, kas uzskatāma par veiksmes spēles pa tālruni organizēšanas vietu. Tiesa atzina, ka par „vietu" Azartspēļu un izložu likuma izpratnē ir uzskatāma jebkura vieta, kurā persona piekļūst azartspēlēm, tostarp gan fiziskā, gan virtuālā. Interpretējot Azartspēļu un izložu likuma normas, tiesa secināja, ka azartspēļu un izložu vieta nav jebkurš tālruņa aparāts vai elektronisko sakaru tīkla pieslēguma numurs, kas ir sūdzības iesniedzējas rīcībā, jo tie ir instrumenti, ar kuriem persona pieslēdzas pakalpojumam, izmantojot elektronisko sakaru tīklus, ja vēlas saņemt azartspēļu pakalpojumus. Tikai tad, ja persona ir izvēlējusies spēlēt azartspēli, izmantojot tālruni, mobilā tālruņa numurs kļūst par azartspēles sistēmas sastāvdaļa. Neviens tālruņa numurs (ne dalībnieka, ne organizatoru ,,8668") pats par sevi atsevišķi neveido azartspēles organizēšanas vidi (vietu). Tikai sistēma, kurā ir iekļauts gan SIA /Nosaukums A/, gan konkrētā spēlētāja tālruņa numurs, ir uzskatāma par Spēles organizēšanas vietu. Tālruņa numurs Spēles organizēšanai ir izmantojams tiktāl, ciktāl tam ir piekritis konkrētais tālruņa numura abonents un ciktāl tā izmantošana nav pretrunā normatīvo aktu prasībām.

Tiesa secināja, ka SIA /Nosaukums A/ nebija tiesības sūtīt paziņojumus uz tālruņa numuriem, kuru abonenti nebija uzsākuši Spēles spēlēšanu un kuri netika izmantoti tās spēlēšanai, jo šādi tālruņu numuri nav uzskatāmi par Spēles spēlēšanas vietu, un, sūtot paziņojumus uz šādiem numuriem, tika pārkāpti Izložu un azartspēļu likuma 41.panta piektajā daļa noteiktie azartspēļu reklāmas ierobežojumi, kas liecina par to, ka paziņojumu sūtīšanai ir nevēlamu piedāvājumu sūtīšanas raksturs.

Tiesa konstatēja, ka lai kļūtu par Spēles spēlētāju un attiecīgais tālruņa numurs tiktu uzskatīts par Spēles organizēšanas vietas sastāvdaļu, attiecīgā mobilā tālruņa numura lietotājam bija nepieciešams veikt darbības, ar kurām tas pasūtītu attiecīgu pakalpojumu. Tiesa atzina, ka paziņojuma saņēmēja klusēšana jeb atteikšanās īsziņas nenosūtīšana nav uzskatāma par piekrišanu sūdzības iesniedzējas piedāvātās Spēles spēlēšanas uzsākšanai, jo tās nepauž skaidru patērētāja gribu.

Sūdzībā norādīts, ka informatīvās īsziņas tika nosūtītas tikai tiem mobilo tālruņu abonentiem, kuri piekrišanu šādu īsziņu saņemšanai devuši kādā no iepriekš SIA /Nosaukums A/ rīkotajām veiksmes spēlēm.

SIA /Nosaukums A/ 2012.gada 15.marta paskaidrojumā norādījusi, ka iepriekš organizēto veiksmes spēļu pa tālruni noteikumos bijis norādīts, ka dalībnieks, nosūtot īsziņu uz tālruņa numuru 8558 apliecina, ka piekrīt saņemt uz savu tālruņa numuru informatīvās īsziņas un paziņojumus, taču tiesa konstatēja, ka šie paziņojumi nav informatīvi, bet gan satur konkrētus Spēles jautājumus, norāda laimestu apmērus, kā arī mudina piedalīties Spēlē.

Tiesas ieskatā patērētāju iepriekš sniegtā piekrišana nav iztulkojama tik plaši, ka tā atļauj sūtīt šāda satura paziņojumus. Personām, kas iepriekš izteikušas piekrišanu saņemt paziņojumus, pieļaujama vispārējās informācijas sūtīšana, kurā būtu norādīts, kur iespējams iegūt informāciju par jauniem piedāvājumiem. Savukārt konkrēta Spēles satura nosūtīšana pieļaujama tikai pēc tieša patērētāja gribas izteikuma.

Sūdzībā norādīts, ka Spēles noteikumi bija publicēti internetā, ar tiem varēja iepazīties, zvanot uz informācijas tālruni vai ierodoties personīgi. Spēles noteikumi saskaņoti Izložu un azartspēļu inspekcijā. Tos nav pamata atzīt par netaisnīgiem.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 1.panta 3.punktu iestāde ir institūcija, kas darbojas publiskas personas vārdā un kurai ar normatīvo aktu ir noteikta tās kompetence valsts pārvaldē. Valsts pārvaldes iekārtas likuma 16.panta pirmā daļa paredz, ka tiešās pārvaldes iestādes darbību reglamentē Ministru kabineta apstiprināts nolikums, bet Valsts pārvaldes iekārtas likuma 16.panta otrās daļas 3.punkts nosaka, ka iestādes nolikumā ir noteiktas iestādes funkcijas, uzdevumi un kompetence.

Izvērtējot Azartspēļu un izložu likumā noteikto un 2004.gada 25.marta Ministru kabineta noteikumos Nr.176 „Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas nolikums" noteikto Izložu un azartspēļu inspekcijas kompetenci un funkcijas, kā arī Ministru kabineta 2006.gada 1.augusta noteikumos Nr.632 "Patērētāju tiesību aizsardzības centra nolikums"un Negodīgas komercprakses aizlieguma likumā noteikto uzraudzības iestāžu kompetenci, tiesa secināja, ka Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas kompetencē neietilpst ne Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta ceturtās daļas 6.punktā noteiktās patērētāju līgumu noteikumu atbilstības, ne 25.panta ceturtās daļas 6.^{1}punktā un Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 14.panta pirmajā daļā noteiktās negodīgas komercprakses aizlieguma ievērošanas uzraudzība. No Azartspēļu un izložu likuma 6.panta pirmās daļas izriet Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas pienākums izvērtēt azartspēļu organizētāju iesniegtos azartspēļu noteikumus, tai pirms licences izsniegšanas ir jāveic azartspēļu organizētāju iesniegto azartspēļu noteikumu izvērtēšana. Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas kompetenci azartspēļu noteikumu izvērtēšanā nosaka Azartspēļu un izložu likuma 7.pants, kurš paredz Azartspēļu un izložu inspekcijas tiesības atteikt azartspēles noteikumu apstiprināšanu, ja noteikumos nav iekļauta normatīvajos aktos noteiktā informācija, ja tie paredz azartspēles spēlēšanu, kas neatbilst normatīvo aktu prasībām, ja noteikumi paredz laimestu iegūšanu tikai tad, ja spēlē ir iesaistījies noteikts dalībnieku skaits vai kopējais realizācijas apjoms ir sasniedzis noteiktu summu, kā arī, ja noteikumi paredz piramīdveida spēles organizēšanu. Azartspēļu un izložu likuma mērķis ir noteikt azartspēļu un izložu organizēšanas kārtību, reglamentēt azartspēļu un izložu organizētāja darbību, atbildību un uzraudzību, kā arī noteikt to personu tiesības, pienākumus un atbildību, uz kurām attiecas šā likuma prasības. Ņemot vērā normatīvo regulējumu, Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijai nav tiesības vērtēt to, vai azartspēles noteikumi, atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5.un 6.panta noteikumiem, ir vērtējami kā netaisnīgi līguma noteikumi. Apstiprinot azartspēļu noteikumus, Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijai saskaņā ar tās normatīvajos aktos noteikto kompetenci, nebija jāvērtē, vai azartspēļu noteikumi saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5.un 6.pantu ir uzskatāmi par netaisnīgiem līguma noteikumiem, kā arī nebija jāvērtē, vai, pildot azartspēļu noteikumus un organizējot attiecīgās azartspēles, SIA /Nosaukums A/ piemēros netaisnīgus līguma noteikumus vai īstenos negodīgu komercpraksi. Tiesa atzina, ka nav pamatots SIA /Nosaukums A/ viedoklis, ka Patērētāju tiesību aizsardzības cents kontroli veicis nepamatoti un ka tā kompetence pārklājas ar Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekciju.

Sūdzībā norādīts, ka SIA /Nosaukums A/ iepriekš nav tikusi sodīta par patērētāju tiesību neievērošanu, kā arī veiksmes spēles norise tika apturēta pēc PTAC vēstules saņemšanas. Šie apstākļi jāņem vērā, nosakot soda apmēru.

Tiesa konstatēja, ka saskaņā ar LAPK 166.^{13}panta trešo daļu par pārkāpumu paredzēts administratīvais sods juridiskajām personām no piecdesmit līdz desmittūkstoš latiem.

Tiesa konstatēja, ka Patērētāju tiesību aizsardzības centrs ir ņēmis vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus. SIA /Nosaukums A/ piemērots administratīvais sods Ls 4000 apmērā. Tiesa atzina, ka piemērotā naudas soda apmērs ir samērīgs un atbilstošs nodarītajam pārkāpumam, jo SIA /Nosaukums A/ nav piemērota pat puse no iespējamā maksimālā soda apmēra.

[5] Par tiesas spriedumu [4] apelācijas sūdzību (lietas 1.sējuma 200.-203.lapa) iesniedza SIA /Nosaukums A/ valdes priekšsēdētājs /pers. A/, lūdzot atcelt tiesas spriedumu un tiesvedību šajā lietā izbeigt.

Sūdzības iesniedzējs citēja normatīvo regulējumu, citēja un vērtēja tiesas sprieduma motīvus, kā arī norādīja, ka SIA /Nosaukums A/ visā spēļu organizēšanas laikā kopš 2007.gada nav administratīvi sodīta.

Sūdzības iesniedzējs norādīja, ka tā kā SIA /Nosaukums A/ ir vienīgais Latvijas Republikā reģistrētais uzņēmums, kas ir organizējusi veiksmes spēles pa tālruni Latvijas Republikas teritorijā, līdz ar to, spriedumā norādītā soda preventīvās funkcijas piemērošana ir neatbilstoša normatīvām prasībām.

Sūdzības iesniedzēja ieskatā, spriedums ir nepamatots, jo nav ņemti vērā SIA /Nosaukums A/ argumenti, kā arī spriedumā noteiktais sods ir nepamatots, jo nebija normatīvo aktu pārkāpums, līdz ar to, soda konkrētais apmērs ir nesamērīgs un nav izskaidrojams.

[6] PTAC iesniedza tiesai paskaidrojumus par SIA /Nosaukums A/ apelācijas sūdzību (lietas 2.sējuma 2.-4.lapa), lūdzot apelācijas sūdzību noraidīt.

PTAC, pilnībā piekrītot spriedumā iekļautajiem tiesas secinājumiem, uzskatīja par nepamatotiem un noraidīja apelācijas sūdzībā minētos SIA /Nosaukums A/ argumentus, papildus paskaidrojot turpmāko.

Ņemot vērā apelācijas sūdzības ievaddaļā un 4.punktā minēto, PTAC paskaidroja, ka lēmumā SIA /Nosaukums A/ uzliktais naudas sods ir piemērots saskaņā ar Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma (turpmāk - NKAL) 15.panta astotās daļas 5.punktā un LAPK 215.^{4}panta pirmajā daļā noteiktajām PTAC, kā komercprakses uzraudzības iestādes, tiesībām atbilstoši LAPK 166.^{13}panta trešajā daļā noteiktajam administratīvā pārkāpuma sastāvam un noteiktās sankcijas ietvaros.

Ar lēmumu konstatētā SIA /Nosaukums A/ īstenotā komercprakse saskaņā ar NKAL 13.panta 3.punktu ir atzīta par jebkuros apstākļos agresīvu komercpraksi, kas saskaņā ar NKAL 4.panta otrās daļas 3.punktu ir uzskatāma par negodīgu komercpraksi. Īstenojot negodīgu komercpraksi, SIA /Nosaukums A/ ir pārkāpusi NKAL 4.panta pirmajā daļa noteikto negodīgas komercprakses aizliegumu un izdarījusi LAPK 166.^{13}panta trešajā daļā noteikto administratīvo pārkāpumu.

Par LAPK 166.13panta trešajā daļā noteiktā administratīvā pārkāpuma sastāvu liecina turpmāk norādītās administratīvā pārkāpuma sastāva pazīmes.

SIA /Nosaukums A/, proti, Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra komercreģistrā reģistrētā komercsabiedrība ir juridiska persona, kura, ņemot vērā LAPK 14.^{1}pantu, ir uzskatāma par LAPK 166.panta trešajā daļā noteiktā administratīvā pārkāpuma sastāva subjektu. Lēmumā norādītā SIA /Nosaukums A/ aktīva rīcība, kas saistīta ar uzstājīgu un nevēlamu piedāvājumu sūtīšanu patērētājiem, reklamējot SIA /Nosaukums A/ organizēto azartspēli un mudinot patērētājus uzsākt tās spēlēšanu, tādejādi īstenojot NKAL 4.panta otrās daļas 3.punktā noteikto negodīgo komercpraksi, ir uzskatāma par LAPK 166.^{13}panta trešajā daļā noteiktā administratīvā pārkāpuma objektīvās puses pazīmi. Minētā administratīvā parāpuma sastāva objektīvās puses pazīmi raksturojošie apstākļi ir vērtēti un pierādīti gan lēmumā, gan spriedumā. SIA /Nosaukums A/ rīcība, sūtot uzstājīgus un patērētājiem nevēlamus SIA /Nosaukums A/ organizēto azartspēli reklamējošus un tās spēlēšanas uzsākšanu aicinošus komerciālos paziņojumus saskaņā ar NKAL 13.panta trešo daļu ir uzskatāma par jebkuros apstākļos agresīvu komercpraksi, kura atbilstoši NKAL 4.panta otrās daļas 3.punktam ir atzīstama par negodīgu komercpraksi.

Saskaņā ar LAPK 9.panta pirmo daļu ,,par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā, paredzēta, administratīvā, atbildība". Ņemot vērā Latvijas tiesību teorijā sniegtās atziņas, ir secināms, ka vaina ir personas psihiskā attieksme nodoma vai neuzmanības formā pret viņas izdarīto prettiesisko darbību vai bezdarbību un ar to saistītajām kaitīgajām sekām. Savukārt līdzšinējā administratīvo tiesu praksē administratīvo pārkāpumu lietās ir secināts: „Juridiskajām personām nevar piemist psihiskā attieksme. Tāpēc juridisko personu vaina ir nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus, pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta administratīva atbildība, otrkārt, vai juridiska persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu."

PTAC uzskatīja, ka SIA /Nosaukums A/, kā komercprakses īstenotājai, bija pienākums nodrošināt tās īstenotās komercprakses atbilstību normatīvo aktu prasībām, tai skaitā ievērojot NKAL 13.panta 3.punkta, 4.panta otrās daļas 3.punkta un pirmās daļas, kā arī Azartspēļu un izložu likuma 41.panta piektās daļas noteikumus. Tā kā SIA /Nosaukums A/, īstenojot konkrēto komercpraksi, nav ievērojusi normatīvo aktu prasības un tādejādi, rīkojoties prettiesiski, ir pārkāpusi NKAL 4.panta pirmajā daļā noteikto negodīgas komercprakses īstenošanas aizliegumu, tā ir atzīstama par vainojamu LAPK 166.^{13}panta trešajā daļā norādītā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, un līdz ar to ir konstatējama LAPK 166.^{13}panta trešajā daļā noteiktā administratīvā pārkāpuma sastāva subjektīvās puses pazīme, proti, SIA /Nosaukums A/ vaina administratīvā pārkāpuma izdarīšanā.

LAPK 166.^{13}pants, kurš iekļauts LAPK divpadsmitajā ,,b" nodaļā ,,Administratīvie pārkāpumi patērētāju tiesību aizsardzības jomā" un šī panta trešā daļa, saskaņā ar kuru SIA /Nosaukums A/ ir piemērota atbildība par konkrēto administratīvo pārkāpumu, ir vērsts uz patērētāju kolektīvo tiesisko interešu aizsardzību komercprakses jomā. Konstatējot NKAL 4.panta pirmajā daļā noteikto negodīgas komercprakses aizlieguma pārkāpumu, PTAC ir konstatējis LAPK 166.panta trešajā daļā noteiktā administratīvā pārkāpuma sastāva objektu, proti, aizskārumu patērētāju kolektīvajām tiesiskajām interesēm uz patērētājiem vērstās komercprakses jomā.

Pieņemot lēmumu, atzīstot SIA /Nosaukums A/ īstenoto komercpraksi par negodīgu un tādejādi konstatējot LAPK 166.^{13}panta trešajā daļā noteiktā administratīvā pārkāpuma sastāva pazīmes, proti, subjektu, subjektīvo pusi, objektīvo pusi un objektu, PTAC, pamatojoties uz NKAL 15.panta astotās daļas 5.punktu, bija tiesīgs piemērot LAPK 166.^{13}panta trešajā daļā noteikto sankciju, proti, piemērot naudas sodu no 50 līdz 10 000 latiem. Konkrētajā gadījumā, ņemot vērā konkrētā komercprakses pārkāpuma raksturu, apmēru un patērētāju kolektīvajām tiesiskajām interesēm radīto aizskārumu, PTAC uzskatīja par nepieciešamu piemērot NKAL 15.panta astotās daļas 5.punktā noteikto sankciju, un SIA /Nosaukums A/ tika uzlikts naudas sods 4000 Ls apmērā. SIA /Nosaukums A/ uzliktā naudas soda nepieciešamība un apmērs ir pamatoti lēmumā un ir vērtēti, izskatot lietu tiesā.

2005.gada 11.maija Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/29/EK kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā, tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 („Negodīgas komercprakses direktīva") (turpmāk tekstā - direktīva) Latvijas Republikas normatīvajos aktos ir ieviesta, likumdevējam pieņemot normatīvo aktu, proti, NKAL, bet direktīvā noteiktās prasības ir nodrošināmas, uzraudzības iestādēm un tiesām piemērojot NKAL regulējumu un LAPK 166.^{13}pantā trešajā daļā noteikto atbildību par administratīvo pārkāpumu komercprakses jomā. Direktīvas 13.pants nosaka, ka „Dalībvalstis nosaka sankcijas gadījumiem, kad tiek pārkāpti šīs direktīvas piemērošanai pieņemtie valsts noteikumi, un veic visus vajadzīgus pasākumus, lai nodrošinātu šo sankciju piemērošanu. Šādām sankcijām jābūt efektīvām, samērīgām un preventīvām".

Pretēji apelācijas sūdzības 4.punkta noradītajam PTAC, uzliekot SIA /Nosaukums A/ naudas sodu un norādot to lēmumā, ir ņēmis vērā apstākli, ka SIA /Nosaukums A/, saņemot no PTAC informāciju par iespējamo pārkāpumu, nekavējoties ir pārtraukusi negodīgās komercprakses īstenošanu un tādejādi ir novērsusi patērētāju un visas sabiedrības tiesisko interešu turpmāku aizskārumu. Minētais apstāklis saskaņā ar LAPK 33.pantu lēmumā ir atzīts par apstākli, kas mīkstina atbildību par administratīvo pārkāpumu, un konkrētajā gadījumā tas ir ņemts vērā, nosakot naudas soda apmēru. Ja šāds apstāklis netiktu konstatēts, tad PTAC uzliktā naudas soda apmērs tiktu noteikts lielāks.

Apelācijas sūdzībā uzskaitītie apstākļi, proti, apgalvojums, ka SIA /Nosaukums A/ ir veikusi tās organizētās azartspēles licences apmaksu, ka SIA /Nosaukums A/ konkrētās komercprakses apturēšanas gadījumā ir radīti būtiski zaudējumi, ka SIA /Nosaukums A/ nodokļos Valstij ir samaksājusi 1,7 miljonu latu, ka SIA /Nosaukums A/ ir vienīgais Latvijas Republikā reģistrētais licencētais attiecīgā veida uzņēmums un ka SIA /Nosaukums A/ kopš 2007.gada nav tikusi administratīvi sodīta, PTAC ieskatā, ņemot vērā SIA /Nosaukums A/ īstenotās komercprakses raksturu, apjomu un patērētāju kolektīvajām un visas sabiedrības tiesiskajām interesēm radīto apdraudējumu, nav uzskatāmi par apstākļiem, kuri izslēgtu SIA /Nosaukums A/ piemērotā naudas soda piemērošanas nepieciešamību vai kuru dēļ SIA /Nosaukums A/ piemērotais naudas sods būtu samazināms.

PTAC uzskatīja, ka SIA /Nosaukums A/ uzliktais naudas sods atbilstoši direktīvas 13.pantā noteiktajām prasībām ir uzskatāms par efektīvu, samērīgu un preventīvu.

PTAC ieskatā SIA /Nosaukums A/ uzliktais naudas sods 4000 Ls apmērā ir uzskatāms par samērīgu un efektīvu, jo atbilst SIA

/Nosaukums A/ izdarītā pārkāpuma raksturam, komercprakses ietekmes apmēram un patērētāju tiesiskajām interesēm radītajam apdraudējumam. Konkrētajā gadījumā attiecīgā komercprakse ir īstenota ilgstošā laika posmā, proti, no 2012.gada 6.janvāra līdz 29.janvārim, minētā negodīgā komercprakse tika īstenota intensīvā veidā un attiecībā uz lielu skaitu patērētāju, tās ietekmē SIA /Nosaukums A/ panāca, ka SIA /Nosaukums A/ organizētajai azartspēlei pieteicās (reģistrējās) daudzi tūkstoši dalībnieku, kā arī attiecīgā negodīgā komercprakse skāra vai varēja skart īpašu patērētāju grupu, proti, nepilngadīgo un no azartspēlēm atkarīgo personu tiesiskās intereses, kas aizsargātas ar azartspēļu apriti reglamentējošiem normatīvajiem aktiem. SIA /Nosaukums A/ īstenotās komercprakses ietvaros tika pārkāptas prasības, kas profesionālās rūpības ietvaros ir jānodrošina visiem saimnieciskās darbības veicējiem, kas saziņai ar patērētājiem izmanto elektroniskās saziņas iespējas, proti, SIA /Nosaukums A/ nebija tiesīga sūtīt komerciālo saziņu patērētājiem, kuri tās saņemšanai uz saviem individuālās saziņas līdzekļiem nebija devuši pielaišanu, kā arī SIA /Nosaukums A/, kā profesionālam tirgus dalībniekam azartspēļu organizēšanas jomā bija pienākums ievērot azartspēles reglamentējošo aktu prasības, tai skaitā atturoties no tās organizētās azartspēles reklamēšanas ārpus azartspēles organizēšanas vietām.

SIA /Nosaukums A/ piemērotais naudas sods 4000 Ls apmērā ir uzskatāms par preventīvu un efektīvu sankciju, jo tā ietekmē gan SIA /Nosaukums A/, gan citi komercprakses īstenotāji nākotnē tiktu vai varētu tikt atturēti no līdzīga veida negodīgas komercprakses īstenošanas.

PTAC uzskatīja, ka, ņemot vērā LAPK 166.13pantā trešajā daļā likumdevēja noteikto maksimālo naudas sodu 10000 Ls apmērā, naudas sods, kura apmērs ir mazāks par lēmumā noteikto, ņemot vērā konkrētās SIA /Nosaukums A/ īstenotās komercprakses raksturu, apjomu un tās ietekmē patērētāju kolektīvajām tiesiskajām interesēm radīto apdraudējumu, nebūtu uzskatāms par samērīgu, efektīvu un preventīvu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, PTAC nepiekrita un pilnībā noraidīja apelācijas sūdzības 4.punktā norādītos argumentus par to, ka spriedumā (un lēmumā) noteiktais sods ir nepamatots, jo nav konstatējams administratīvais pārkāpums, ka sods ir nesamērīgs un ka SIA /Nosaukums A/ nav izskaidrots naudas soda apmērs.

PTAC paskaidroja, ka lēmumā un tiesai sniegtajos paskaidrojumos jau ir sniedzis viedokli par SIA /Nosaukums A/ rīkotās azartspēles organizēšanas vietas noteikšanu un noraidīja apelācijas sūdzības l. un 2.punktā minētos SIA /Nosaukums A/ argumentus, atkārtoti norādot, ka ar lēmumu konstatētais pārkāpums ir saistīts ar to, ka konkrēto azartspēli reklamējoša saziņa tika sūtīta nevis uz SIA /Nosaukums A/ tālruņa 8668 numuru, bet gan uz patērētāju individuālo mobilo tālruņu numuriem, kas nav uzskatāmi par azartspēļu organizēšanas vietu, bet gan par patērētāja individuālo saziņas līdzekli, kas nav izmantojams azartspēļu reklāmu saturošu komerciālo paziņojumu sūtīšanai. Turklāt, sūtot šādu komerciālo saziņu patērētājiem, SIA /Nosaukums A/ nepārliecinājās par to, vai tās saņēmējs ir devis pielaišanu jebkādas komerciālās saziņas saņemšanai no SIA /Nosaukums A/ un vai konkrētais patērētājs ir uzskatāms par konkrētās azartspēles spēlētāju.

PTAC noraidīja un uzskatīja par nepamatotiem apelācijas sūdzības 3.punktā minētos argumentus un paskaidroja, ka PTAC nostāja jautājumā par lzložu un azartspēļu inspekcijas (turpmāk tekstā - inspekcija) un PTAC kompetenci, kā arī par SIA /Nosaukums A/ organizēto azartspēļu noteikumu apstiprināšanas inspekcijā tiesiskajām sekām ir sniegta lēmuma motīvu daļas 5.punktā. PTAC atkārtoti uzsvēra, ka gan inspekcija, gan PTAC ir valsts pārvaldes iestādes, kas darbojas saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kompetenci un inspekcijas normatīvajos aktos noteiktās kompetences jomā neietilpst SIA /Nosaukums A/ īstenotās komercprakses un patērētājiem piedāvāto līguma noteikumu taisnīguma izvērtēšana un uzraudzība. Fakts, ka konkrētos SIA /Nosaukums A/ organizētās azartspēles noteikumus ir apstiprinājusi inspekcija, pats par sevi SIA /Nosaukums A/ nerada tiesisko paļāvību attiecībā uz to, ka tās īstenotā komercprakse varētu tikt atzīta par negodīgu un patērētājiem piedāvātie un/vai piemērotie azartspēļu noteikumi tiesiskajās attiecībās ar patērētājiem nevarētu tikt atzīti par netaisnīgiem.

[7] Izvērtējot apelācijas sūdzībā [5] norādīto un ievērojot LAPK 289.^{20}panta pirmās daļas nosacījumus, tiesu kolēģija secina, ka apelācijas sūdzības iesniegšanas kārtība ir ievērota un saskaņā ar LAPK 289.^{21}panta nosacījumiem apelācijas sūdzība apgabaltiesā ir izskatāma rakstveida procesā, bet pamats tiesu kolēģijai pēc savas iniciatīvas pieņemt lēmumu par sūdzības izskatīšanu tiesas sēdē nebija objektīvi konstatējams.

Motīvu daļa

[8] Pārbaudījusi lietas materiālus, izvērtējusi pārsūdzētā sprieduma pamatojumu [4], apelācijas sūdzībā [5] izteiktos argumentus un PTAC paskaidrojumiem [6], tiesu kolēģija atzīst, ka apelācijas sūdzība ir noraidāma, bet pārsūdzētais spriedums atstājams negrozīts.

Tiesu kolēģija atzīst, ka tiesas spriedumā un PTAC lēmumā, kā arī paskaidrojumos ietvertais detalizētais pamatojums, tais skaitā arī par noteikto sodu, ir pareizs un pilnībā pietiekams, līdz ar to, izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams saskaņā ar LAPK 289.^{13}panta trešās daļas nosacījumiem.

Ņemot vērā minēto, tiesu kolēģija atzīst, ka nav pamata izbeigt lietu, jo tiesas spriedums ir tiesisks un pamatots.

Rezolutīvā daļa

[9] Pamatojoties uz LAPK 289.^{21}pantu, 289.^{22}pantu, 289.^{12}panta otrās daļas 1.punktu tiesu kolēģija

nosprieda

Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu nama 2013.gada 13.marta spriedumu atstāt negrozītu, bet SIA /Nosaukums A/, reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, valdes priekšsēdētāja /pers. A/ apelācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā 2013.gada 13.septembrī.

Tiesnese	/personiskais paraksts/	A.Nicmane
Tiesnese	/personiskais paraksts/	T.Broda
Tiesnesis	/personiskais paraksts/	G.Kveska

NORAKSTS PAREIZS

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu

tiesu kolēģijas tiesnese

Rīgā 13.09.2013. A.Nicmane